

Avgjørende øyeblikk

Dette hellige evangelium på Påskedag står skrevet hos evangelisten Matteus i det 28. kapittel.

Da sabbaten var over og det begynte å lysne den første dagen i uken, kom Maria Magdalena og den andre Maria for å se til graven. Med ett kom det et kraftig jordskjelv, og en Herrens engel steg ned fra himmelen, gikk fram og rullet steinen til side og satte seg på den. Han var som et lyn å se til, og drakten var hvit som snø. Vaktene skalv av redsel da de så ham, og de ble liggende som døde.

Men engelen tok til orde og sa til kvinnene: «Frykt ikke! Jeg vet at dere leter etter Jesus, den korsfestede. Han er ikke her, han er stått opp, slik som han sa. Kom og se stedet hvor han lå! Skynd dere av sted og si til disiplene hans: 'Han er stått opp fra de døde, og han går i forveien for dere til Galilea; der skal dere få se ham.' - Nå har jeg sagt dere det.»

Da skyndte de seg bort fra graven, redde, men jublende glade, og de løp for å fortelle det til disiplene. Og se, Jesus kom mot dem og sa: «Vær hilset!» De gikk fram og omfavnet føttene hans og tilba ham. Jesus sa til dem: «Frykt ikke! Gå og si til mine brødre at de skal dra til Galilea. Der skal de se meg.»

Slik lyder det hellige evangelium.

Øyeblikk frosset i tiden

Noen øyeblikk er som frosset i tiden.

Noen ganger står verden stille.

Har du lagt merke til det?

Omtrent som når barn leker «Rødt lys» (eller «1-2-3-Rødt lys») og de må fryse og stå bom stille, når gutten eller jenta der fremme snur seg og ser på dem.

Gjennom livet har de fleste av oss øyeblikk der det føles som verden står stille. Episoder som er frosset fast i hukommelsen. Avgjørende hendelser som vi alltid bærer med oss. De kan være gode eller vonde. Øyeblikk av ren skjær glede og øyeblikk i dypeste sorg. Disse øyeblikkene er låst fast i hodene og hjertene våre, og er med på å forme livene våre. De er aldri langt unna i bevisstheten. Du kan nesten gjenoppleve dem nå.

Husker du?

Det første kyss.

Den dagen (han fridde og) hun sa «Ja».

Et alvorlig blick fra legen.

Den gangen et barn ble født.

Dagen du fikk lån til det første huset.

Den gangen du mistet den personen du var mest glad i.

Alle disse øyeblikkene er som frosset i tid og rom i oss. Verden stopper litt opp, når vi henter dem frem i hukommelsen. De mest dramatiske øyeblikkene er de som er knyttet til liv og død. Der er de vakreste og flotteste hendelsene, og de verste og mest ødeleggende.

Det er dette som er temaet mitt i dag – avgjørende øyeblikk i alle menneskers liv. Det er viktig, ikke minst i dag, når vi samles denne påskemorgen og feirer det ene mest avgjørende øyeblikket i hele verdens historie – nemlig Jesu oppstandelse fra de døde. Uten dette ene øyeblikket, ville alle våre øyeblikk være uten mening..

Marias vonde øyeblikk

For Maria Magdalena og «den andre Maria» kvernet grusomme øyeblikk fra langfredag i deres indre og ga dem ikke ro.

Maria Magdalena hadde våknet for andre gang til den kjølige erkjennelsen av at han som hadde endret livet hennes for alltid var borte. Glimtet av Jesus på korset, da han ropte ut til en nattsvarthimmel: «Min Gud, min Gud. Hvorfor har du forlatt meg?» (Matt 27:46) ville for alltid være etset fast i hennes sinn. Hun så det for seg bare hun lukket øynene.

Han som hadde vært så full av liv og kraft, og som kunne helbrede alle sykdommer. Det hadde hun selv fått erfare, den dagen han satte henne fri fra år med lidelser og følelser i opprør. Og nå plutselig var hennes nye verden og hennes nye liv borte.

Han hadde gitt henne et nytt liv og lovet alle de som fulgte ham et nytt liv, men nå så hun bare for seg det grusomme bildet av hans livløse, forvridde kropp spikret fast til et romersk kors. Det var som frosset i hukommelsen. Fredag natt, sabbaten og kvelden før den første dagen i uken halte seg sakte forbi, og det fantes ingen lindring for hennes sorg.

Mye av den tiden tilbrakte hun og de andre kvinnene ved Jesu grav. Rett før evangelie-teksten vår i dag starter, skriver Matteus: «Men Maria Magdalena og den andre Maria var der. De satt rett overfor graven.» (Matt 27:61) Kanskje hadde de det vi ville kalle en «likvake». De hadde ikke noe annet å ta seg til, fordi han som hadde vært lyset for dem nå var sluknet. Derfor satt de overfor graven, og så på mens den rike Josef fra Arimatea la Jesu døde kropp inn i graven.

Gjennom hele Jesu offentlige liv, hadde disse kvinnene alltid vært i bakgrunnen, aldri langt unna. Å sitte ved graven var den eneste måten de fortsatt kunne være nær ham. Det var deres dype kjærlighet til Jesus som fikk dem til å sitte der, i den rare stillheten som kommer til oss alle, når en vi elsker blir tatt fra oss. Vi venter, uten å vite hvorfor, men venter likevel. Ute av stand til å gå tilbake til det som var, og usikker på hvordan gå fremover til det som skal bli.

Verdens vonde øyeblikk

Vonde øyeblikk – frosset i hukommelsen. Vi har sett dem gang på gang:

- Som da John F Kennedy ble skutt i Dallas 22.november 1963.
- Eller da flyene kraset inn i World Trade Center den 11.september 2001. Bildene av da Twin Towers falt, gikk på alle TV-skjermer om igjen og om igjen og om igjen.
- Eller da Anders Behring Breivik sprengte Regjeringskvartalet og drepte 69 mennesker (mest ungdom) på Utøya den 22.juli 2011.

På sånne dager, i sånne øyeblikk, fylles vi av sjokk og vantro. Kanskje er 22.juli for oss i Norge det mest avgjørende øyeblikket i moderne tid. Det har brent seg inn i vår nasjonale bevissthet. Det vi følte i dagene etter tragedien, er ikke så ulikt det Maria Magdalena og den andre Maria kjente der de satt overfor graven.

Kanskje mumlet de ordene fra Salme 61:

Hør mitt rop, Gud, lytt til min bønn! Fra jordens ende roper jeg til deg når hjertet mister sin kraft. Før meg opp på en klippe som er høyere enn jeg. For du har vært min tilflukt, et tårn til vern mot fienden. (Sal 61: 2-4)

Og påskemorgen fikk de svar..

Marias gode øyeblikk

For på påskemorgen forandres alt. Påskemorgen skjer verdenshistoriens mest avgjørende øyeblikk, og dette øyeblikket snur opp ned på Maria Magdalenas liv og livene til utallige millioner mennesker etter det skjedde.

Prøv å se det for deg.

Først kom et kraftig jordskjelv og et dypt bulder som fikk steiner til å hoppe og trær til å svaie. Så kom en engel i skinnende klær stupende ned fra skyene omtrent som et jagerfly. Han rullet steinen bort og satte seg på den. Og soldatene som skulle vokte graven ble livredde eller i hvert fall så redde at de besvimte og lå som døde. For denne himmelske budbæreren var som et lyn å se til, og drakten var hvit som snø. Ikke rart de besvimte. Vi kan bare ane hvordan stemmen hans lød. Sikkert som et basunstøt.

Opp veien til graven kommer Maria Magdalena og den andre Maria. De bærer ennå sorgen i kroppen. I natt har de bare sovet litt, mellom bølger av sjokk og vantro.

Og så, et nytt øyeblikk, frosset for all tid, det helt avgjørende øyeblikk, når gleden skjærer gjennom sorgen, omtrent som en glødende jernstang gjennom en isblokk. Ordene de hører er av den typen ord som får deg til å bråstoppe og glemme alt annet.

Ord som:

«Ja, jeg vil gifte meg med deg.»

«Mamma, pappa, jeg er gravid.»

«Kreften er godartet.»

«Jeg elsker deg!»

Ordene engelen sier til kvinnene den første påskemorgen, er inngravert med gullskrift på hjertene til hvert menneske som tror på Jesus:

Han er ikke her, han er stått opp!

Disse ordene forandrer alt!

For kvinnene uten håp, forandrer de alt. For disiplene gjemt bak låste dører, forandrer de alt. For Jesu venner til alle tider, forandrer de alt. For ofrene til verdens verste tragedier, forandrer de alt. «Han er ikke her, han er stått opp!»

Samme hvor lang eller mørkt veien din er, Jesu oppstandelse fra de døde betyr håp i møte med fortvilelse, glede midt i sorgen, lys selv i den mørkeste natt, og aller viktigst – nytt og evig liv – ved Jesu seier over døden.

Jesu oppstandelse betyr at våre liv skal slutte med et endelig, siste øyeblikk, på et sykehus eller en kirkegård, men fortsette inn i evigheten. Jesu oppstandelse forandrer alt.

Oppstandelsen forandrer alt

La meg forklare hva jeg mener: Lenge trodde at jeg at jeg i livet var underveis til livets aften, og at den rosa stripen som venter i horisonten var en solnedgang. Men Jesus har sagt at vi som er hans venner har gått over fra døden til livet, og vi er underveis til en morgen. Vi er underveis til en soloppgang, hvor Gud skal bli alt i alle. Vi er underveis til Guds evige sommerdag.

Dette er den innerste kjernen i påskemorgenens budskap: Du er i Jesu navn underveis til livets morgen. Du skjønner, det er *nå* vi driver og dør! Det er *nå* vi er i livets forgård. Det er *nå* hvert møte skal bli en avskjed. Det er *nå* dødens krampetreknings ryster livene våre.

Men vi er underveis til Guds evige sommerdag.

Den danske poeten Grethe Risbjerg Thomsem har skrevet et dikt om dette:

*Jeg dør en lille smule for hvert sekund der går
Jeg bærer døden med mig igjennem livets år
En nat, måske en marsnat, så mild av regn og tø
Skal jeg gå bort i mørket og holde op at dø.*

Vi mennesker tror jo at vi skal slutte å leve på den siste dagen, men det er feil, da skal vi slutte å dø. Da har døden med alle sine krampe-
trekninger i våre liv sagt sitt absolutt siste ord, og skal aldri komme på
banen mer.

Men vi skal få gå hånd i hånd med den oppstandne Jesus inn i de
levendes land.

For en dag det skal bli!

*Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd
som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet. Amen.*